

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació**

Llei d'Espais Agraris

Vic

20 de juliol de 2017

Introducció

- Previsió FAO per any 2050: necessitat d'incrementar la producció d'aliments al món en un 70%. Només un 20% d'aquest increment es produirà en nous espais agraris.
- Catalunya és una gran potència agroalimentària a nivell europeu. Factors clau:
 - La indústria alimentària disposa d'uns *inputs* de gran qualitat produïts localment.
 - Gran especialització en productes primaris (fruita) i en productes transformats (carn i vi)
- Catalunya té 3,2 milions d'hectàrees de superfície de la qual el 21,6% són conreus de regadiu i de secà i el 7% són pastures.
- A Catalunya hi ha 45.000 hectàrees de conreus abandonades, el que suposa l'1,4% de superfície catalana.
- A Catalunya hi ha 2 milions d'hectàrees de superfície forestal, que representen el 64% de la superfície total.

Consideracions Polítiques

Pronunciaments del Parlament instant a disposar d'una llei d'espais agraris:

- **Resolució 275/IX, de 6 d'octubre de 2011**, que insta al Govern a “Presentar al Parlament un projecte de llei d'espais agraris
- **Resolució 739/X del Parlament de Catalunya, sobre el món agrari d'11 de juliol de 2014**, que fa incidència en la planificació de les infraestructures de comunicació i els regadius, així com dur a terme estudis d'impacte agrari en les xarxes de comunicacions.
- **Moció 31/XI del Parlament de Catalunya, sobre la presentació del projecte de llei del sòl d'ús agrari**, en la que el Parlament de Catalunya insta el Govern a presentar-li en el termini de sis mesos el projecte de llei del sòl d'ús agrari.

Consideracions Polítiques

- **Moció 86/XI del Parlament de Catalunya, sobre polítiques agràries, ramaderes i forestals**, que en relació a la protecció i als usos dels sòls i espais agraris, en el punt 3, insta al Govern a
 - a) Presentar abans del juliol del 2017 un **projecte de llei de protecció i usos del sòl i els espais agraris**, que estableixi la definició jurídica de sòl i espai agrari (...)
 - b) **Garantir l'existència d'una quantitat suficient de sòl agrícola de qualitat** i, en conseqüència, racionalitzar l'ocupació del sòl per a altres usos, com ara l'ús industrial o per a infraestructures.
 - c) Incloure un **estudi d'impacte agrari** en tots els projectes de transformació de sòl no urbanitzable en sòl urbanitzable o urbà i en tots els projectes d'infraestructures de comunicació, regadius o de qualsevol tipus en espais agraris.
 - d) **Promoure i executar actuacions d'atenuació de l'impacte agrari de les infraestructures.**
 - e) **Desenvolupar, en el marc del Pla territorial general de Catalunya i el Pla territorial sectorial agrari**, d'acord amb el que estableixi la llei d'espais agraris.

Consideracions Polítiques

- **Moció 86/XI del Parlament de Catalunya, sobre polítiques agràries, ramaderes i forestals**, que en relació a l'accés a la terra, en el punt 4, insta al Govern a
 - a) **Presentar**, abans de finalitzar la legislatura, en el marc de la llei d'espais agraris, **una proposta de model català de banc o fons de terres d'ús agrari i agroecològic**, basat en la intermediació de l'Administració, amb la finalitat de coordinar i posar en contacte l'oferta i la demanda, afavorir el relleu generacional del sector i contribuir a facilitar l'accés a la terra i la gestió correcta dels espais agraris.

Consideracions Polítiques

Motivacions de la Llei d'Espais Agraris

- **La creixent ocupació del sòl derivada del creixement urbà i de l'expansió de la superfície forestal**, comporta no tant sols la intrusió en el medi agrari, sinó que també genera quotes importants d'inseguretat jurídica i pèrdua de competitivitat de les explotacions.
- **Les transformacions del medi rural i del sector agrari:**
 - Canvis operats en l'estructura econòmica del país han comportat una disminució progressiva del pes del sector primari en el PIB català.
 - Reducció del nombre d'explotacions: 67.238 el 1999 > 60.839 el 2009.
 - Incrementar la dimensió mitjana de les explotacions: 17,7 ha. el 1999 > 19,5 ha. el 2009.
 - Reducció de les hectàrees conreades: 927.300 ha. el 2001 > 836.800 ha. el 2013.

Consideracions prèvies

Motivacions de la Llei d'Espais Agraris

- Donar compliment a les Recomanacions de l'Assemblea Plenària de l'Aliança Mundial (Roma 2014).
- Impulsar el Pla Nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya, i concretament el seu segon Objectiu de Desenvolupament Sostenible (ODS 2): *“Posar fi a la fam, assolir la seguretat alimentària i la millora de la nutrició, i promoure l'agricultura sostenible”*.

Consideracions prèvies

Objectiu principal de la Llei d'Espais Agraris

- **Ordenar la gestió dels espais agraris a Catalunya** i dissenyar els mecanismes necessaris per a donar seguretat jurídica als titulars de les explotacions agràries.
- **Establir disposicions per a la definició, la planificació i la gestió dels espais agraris de Catalunya**, la determinació del seu règim jurídic i la regulació dels supòsits i de les modalitats d'intervenció pública, per assegurar que es pugui utilitzar de la manera més beneficiosa possible pel sector agrari, amb la finalitat que compleixi amb el seu objectiu, que és la producció d'aliments en el marc d'una explotació agrària.

Estructura de la Llei

- Preàmbul.
- Títol preliminar: Conceptes generals.
- **Títol primer: Planificació territorial agrària.**
 - **Capítol primer: Pla Territorial Agrari de Catalunya.**
 - **Capítol segon: Dels Plans Territorials Agraris específics.**
- **Títol segon: Anàlisi d'Afeccions Agràries.**
- Títol tercer: Els sistemes d'informació per a la protecció dels espais agraris.
- Títol quart: Les Infraestructures en els espais agraris.
- Títol cinquè: Activitat agrària periurbana.
- **Títol sisè: Recuperació dels espais agraris. Preservació de la capacitat productiva de l'espai agrari.**

Consideracions prèvies

Finalitats de la Llei d'Espais Agraris

Són finalitats de la Llei d'Espais Agraris :

- **La preservació i la protecció dels espais agraris, entès en primer lloc, com un factor de producció d'aliments i, en segon lloc, com un element de conservació de la cultura, la biodiversitat i els diferents ecosistemes naturals** que són la base del desenvolupament sostenible que ajuda a garantir la salut i el benestar dels humans, animals i plantes.
- **La regulació dels edificis construïts a l'espai agrari, en ús o no, i que formin o hagin format part d'una explotació agrària.**
- **Preservar la connectivitat dels espais agraris.**

Títol Preliminar

Concepte d'Espai Agrari

S'entén per **espai agrari** el conjunt d'espais oberts amb aptitud i vocació productiva d'ús agrícola, ramader o forestal, que constitueixen ecosistemes transformats per l'explotació i l'ocupació humanes i que són, majoritàriament, destinats a la producció d'aliments i matèries primeres, o susceptibles de ser-hi destinats, i que formen part essencial de la matriu territorial.

Classificació dels espais agraris en:

- Espai agrícola.
- Espai ramader.
- Espai forestal.

Títol primer: Planificació territorial agrària

Pla Territorial Agrari de Catalunya

Concepte.

El Pla Territorial Agrari de Catalunya constitueix el marc de referència per a l'aplicació arreu de Catalunya de les polítiques previstes en aquesta llei i ha de desenvolupar les previsions del Pla Territorial General de Catalunya

Contingut.

El Pla Territorial Agrari de Catalunya ha de contenir una estimació dels recursos disponibles, de les necessitats i dels dèficits territorialitats del sector agrari i les prioritats d'actuació

Tramitació

El procediment d'elaboració ha de comptar amb la participació de la ciutadania i els ens locals, els col·legis professionals, especialment els competents en matèria d'agronomia i forests, entitats ecologistes i altra societat civil organitzada, i la consulta preceptiva a les Organitzacions Professionals Agràries més representatives i la representació del món cooperatiu agrari.

Títol primer: Planificació territorial agrària

Pla Territorial Agrari Específic

Concepte.

Aquests plans poden referir-se a àrees concretes del territori en les quals es consideri necessària una intervenció específica per raó de les seves característiques, la seva problemàtica o les seves singularitats.

el territori concret que ha de comprendre el Pla Territorial Agrari Específic ha de ser supramunicipal i amb un àmbit geogràfic coherent.

Títol segon: Planejament urbanístic

Relacions amb el planejament urbanístic i la protecció mediambiental

El planejament urbanístic ha de ser coherent amb les determinacions de la planificació territorial agrària i facilitar-ne el seu compliment.

En la redacció dels POUM s'haurà de tenir en compte el que estableix el Pla Territorial Agrari específic de la seva zona i l'afectació, directa i indirecta, a les explotacions agràries existents.

Títol segon: Anàlisi d'Afeccions Agràries

Anàlisi d'Afeccions Agràries

Les figures de planejament territorial i urbanístic que afectin als espais agraris, així com també els projectes d'obres que s'hi hagin de desplegar, totalment o parcialment, han d'incorporar en la seva memòria una Anàlisi d'Afeccions Agràries que avaluï les afectacions sobre els espais agraris que es poden derivar del pla o projecte.

L'anàlisi d'Afeccions Agràries contindrà, entre altres :

- **La descripció, exhaustiva i precisa, de la situació present de l'espai agrari** afectat per la nova planificació.
- **La delimitació de les superfícies** i justificació de la demanda d'espai agrari
- **Anàlisi comparativa de les distintes alternatives possibles**
- **Raonament de les solucions proposades**
- Un anàlisi dels efectes de la planificació o de les actuacions sobre l'activitat agrària
- L'establiment de mesures correctores i/o compensatòries

Títol tercer: Els sistemes d'informació per a la protecció dels espais agraris

Sistema d'informació d'espais agraris

- El Govern ral ha de dissenyar, implantar i gestionar a Catalunya un sistema d'informació i vigilància de l'estat dels espais agraris.
- S'estableixen les normes de caracterització i avaluació dels espais agraris.
- Programa de cartografia i seguiment de l'estat dels espais agraris amb caràcter triennal.

Títol quart: Les Infraestructures en els espais agraris

- **Infraestructures d'interès general a l'espai agrari:**
 - a) Aeroports, xarxes ferroviàries, i xarxes viàries (carreteres, autopistes i altres vies) que ocupen espai agrari.
 - b) Instal·lacions de producció i transformació d'energia, i xarxes de distribució d'energia i/o telecomunicacions (aèries o soterrades).
 - c) Les infraestructures necessàries per la prevenció i l'extinció dels incendis forestals.
- **Infraestructures agràries:**
 - a) Infraestructures hidràuliques vinculades amb la producció i transformació de productes agraris.
 - b) Xarxa viària rural.
 - c) Infraestructures necessàries per a la concentració parcel·lària.
- **Obres per la construcció d'infraestructures agràries.**
- **Unitats mínimes de conreu.**

Títol cinquè: Activitat agrària periurbana

S'entén com activitat agrària periurbana aquella que es duu a terme en zones perifèriques de zones urbanes i que compleix el següent:

- La producció d'aliments i també de productes forestals (béns i serveis).
- La contribució a la qualitat del medi ambient i l'oferiment de serveis ambientals i forestals.
- És una activitat professional.
- Aporti valors socials i culturals.

La proximitat urbana la condiona i la dota d'unes característiques peculiars fruit del vincle urbà–rural:

- Forta pressió urbanística.
- Competència per part d'altres sectors econòmics per l'ús del sòl
- Inestabilitat per les perspectives d'ús del sòl.
- Alta fragmentació parcel·lària.
- Pressió per un ús social intensiu i que pot generar incompatibilitats amb l'activitat agrària.

Títol sisè: Recuperació dels espais agraris. Preservació de la capacitat productiva de l'espai agrari

Concepte de parcel·la agrícola i ramadera en desús

Es consideren com a finques agrícoles en desús aquelles que no arribin a assolir almenys el 50% dels rendiments físics mitjans de les explotacions de la comarca on estigui ubicada, comparant els mateixos àmbits productius, sempre que sigui per causes imputables als seus propietaris

O també, a aquella què es donin una o més de les circumstàncies següents:

- a) Que tinguin sòls en procés de degradació i sense aplicar mesures correctores.
- b) Que tinguin sòls on les males pràctiques agràries o usos inconvenients posin en perill collites veïnes, l'aprofitament de les parcel·les confrontants o el medi natural.
- c) Que tinguin sòls que romanguin sense activitat agrària durant tres anys consecutius, llevat que agronòmicament o mediambientalment es possibiliti o concorrin altres causes justificades.
- d) Parcel·les en les quals no s'hagin desenvolupat activitats d'explotació o conservació, en un període d'almenys cinc anys, i sense causa justificada.

Títol sisè: Recuperació dels espais agraris. Preservació de la capacitat productiva de l'espai agrari

Registre de parcel·les agrícoles i ramaderes en desús

Funcions del Registre:

- Diferenciar les parcel·les que estiguin en disposició de ser arrendades de les que no.
- Establir la renda de lloguer anual per cada una de les parcel·les agrícoles i ramaderes en desús que estiguin en disposició de ser arrendades.
- Recollir les sol·licituds de finques agrícoles i ramaderes dels interessats.
- Adjudicar les parcel·les als sol·licitants, a través de l'establiment d'un contracte de lloguer entre el propietari de la parcel·la i el sol·licitant, a partir d'una convocatòria pública per concurrència competitiva.
- Establir les condicions que hauran de complir els interessats per accedir a les finques.
- Fer seguiment del compliment de les clàusules establertes en el contracte de lloguer.

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació**

agricultura.gencat.cat